

Ekologiskt eller närproducerat?

Under senare tid har det blivit populärt att saluföra närproducerade varor, och då framförallt livsmedel.

Det är bra att konsumenterna äntligen, efter många år av slentrianmässig marknadsföring och försäljning, vaknat till och börjat fråga var maten producerats. Det finns ett mycket klart samband mellan hur vårt kulturlandskap ser ut och hur vi vill att det skall se ut i framtiden, och vad du som konsument fyller din matkasse med.

Samtidigt måste man vara mycket medveten om att när- och lokalproducerat inte är detsamma som ekologiskt och KRAV-producerat.

Många livsmedelsföretag och inte minst dagligvaruhandeln går i stora annonskampanjer ut med påståenden som kan få oss att tro att närproducerat är nästan ekologiskt. Det gör att en del varor kanske får kortare transporter och det är bra. Närproducerat är också bra för att behålla kulturlandskapet öppet.

Men vid produktion av mat sker den absolut största miljöbelastningen ute på gårdarna. Transporterna av livsmedel bidrar endast marginellt till miljöbelastningen.

En ny studie av forskare vid FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, visar att mjölk- och köttproduktionen står för 18 % av världens utsläpp av växthusgaser.

Det är stor skillnad mellan länderna i tropikerna och de nordeuropeiska länderna. I syd har man sämre teknik i odlingen, torka, långsammare tillväxt på djuren och lägre produktion hos mjölkdjuren. Därför blir det större utsläpp av framförallt metangas.

Produktionen av mat i Sverige står för cirka 20 % av energianvändningen och cirka 20% av utsläppen av växthusgaser.

En stor del av det svenska jordbrukets utsläpp kommer från tillverkning av konstgödsel. Vid tillverkning av 1 kilo konstgödsel bildas, med den teknik som används idag, 7 kilo koldioxidekvivalenter (varav 60 % är lustgas och 40% koldioxid).

Idag, onsdag den 4 november 2009, har morgonekot slagit larm om att ett av våra vanligaste bekämpningsmedel, en pesticid mot skadeinsekter (noenikotinoider), kan vara upphovet till den massdöd av bin som konstaterats i ett flertal länder under senare år.

Massdöden betyder stora svårigheter för bär- och fruktodlare i synnerhet men även för jordbruket i allmänhet. Bina sköter en mycket stor del av pollineringen för många växter. Försäljningen av kemiska bekämpningsmedel, som hotar både det naturliga växt- och djurlivet och människors hälsa, har i Sverige aldrig varit större än år 2008. Då var det första gången som det köptes mer än 5 miljoner hektardoser till våra livsmedelsproducerande åkrar. Nästan alla kemiska bekämpningsmedel används i fyra grödor: spannmål, oljevaxter, sockerbeter och potatis.

Slår man ut försäljningen på dessa grödor har antalet besprutningar per hektar mer än fördubblats sedan bekämpningsmedelsanvändningen var som lägst i början på 1990-talet. Vart har LRF-kampanjen ”På väg mot världens renaste jordbruk” tagit vägen?

Ett flertal forskare har i debattartiklar på senare tid hävdat att det ekologiska jordbruket inte är miljövänligt och effektivt.

Enligt en i dagarna presenterad undersökning från Ökologisk Landsförening (Danska motsvarigheten till KRAV) **lagrar** det ekologiska jordbruket 6-700 kilo mer koldioxid per hektar än det icke-ekologiska jordbruket. De hänvisar även till försök från Rodale Institute i

USA som visat att ekologiska brukningsmetoder skulle binda upp till 40 % av den utsläppta koldioxiden i atmosfären, detta om hela världens jordbruk skulle bli ekologiskt.
Ord står mot ord i den här frågan!

Efter att ha varit icke-ekologisk bonde under större delen av min yrkesverksamma lantbrukartid ser jag som KRAV-bonde en tydlig skillnad emellan de båda produktionsformerna, ekologiskt KRAV-jordbruk och icke-ekologiskt.
Vi förbrukar lika mycket diesel som förut men ingen konstgödning Vi belastar inte åkermarken och omkringliggande natur med kemiska bekämpningsmedel.

Slutsats: Det är stor skillnad mellan det icke-ekologiska jordbruket och KRAV-jordbruket och dess påverkan miljö och omgivning. Detta även om det icke-ekologiska jordbruket är närproducerande!

KRAV- jordbruket bidrar till en ökad biologisk mångfald!

Vad väljer du?

Anders Munters

Ordförande Naturskyddsföreningen Dalarna och KRAV-producent